

SANAYİDE KİŞİ BAŞI ÜRETİM TEHLİKE SİNYALİ VERİYOR

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın açıkladığı verimlilik istatistikleri ikinci çeyrek verilerine göre salgının etkilerinin gözlemlendiği Mart ayını kapsayan ilk çeyrekte yıllık bazda kişi başına üretim 0.87 oranında artarken ikinci çeyrekte yüzde 18 düştü.



-%18

Sanayide kişi başına
Üretim bir önceki yılın
aynı ayına göre geriledi

-%18.9

İmalat sanayinde kişi başına
Üretim bir önceki yılın
aynı ayına göre geriledi

Salgın döneminde sanayi ve imalat sanayiinde kişi başına üretim ve saat başına üretim, ikinci çeyrekte etkisini gösterdi. İkinci çeyrekte, sanayide kişi başına üretim bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 18,01, imalat sanayiinde ise yine aynı kıyasla yüzde 18,91 oranında geriledi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın açıkladığı verimlilik istatistikleri ikinci çeyrek verilerine göre salgının etkilerinin gözlemlendiği Mart ayını kapsayan ilk çeyrekte yıllık bazda kişi başına üretim 0,87 oranında artarken, salgın ve salgına karşı izolasyon kararlarının uygulandığı ikinci çeyrekte sert düşüş oldu. Arındırılmamış verilerde sanayideki gerileme yüzde 18,01, imalat sanayiinde yüzde 18,91 kişi başı üretim gerilemesi gözlemlendi.

Buna karşılık çalışılan saat başına üretimde ise yine arındırılmamış verilerde verimlilik ciddi oranda yükseldi. Dünya Gazetesi'nden Mehmet Kaya'nın Bakanlık verilerinden yola çıkarak yaptığı habere göre sanayide çalışılan saat başına üretim bir önceki yılın aynı ayına göre ikinci çeyrekte yüzde 13,07, imalat sanayiinde ise yüzde 13,22 oranında yükseldi. Bu durum, izolasyon kararlarının uygulandığı; ücretsiz izin, kısa çalışma vb. işçilerin işbaşında olmadığı bir dönemde, işbaşında olanlar ile kısmi olarak izin verilen zamanlarda çalışanların daha fazla üretim yaptığı anlamına geliyor.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilerde, kişi başına üretim ikinci çeyrekte, bir önceki çeyreğe göre sanayide yüzde 18,17; imalat sanayiinde ise yüzde 19,32 oranında geriledi. Yine aynı kapsamda, çalışılan saat başına üretim ise bir önceki çeyreğe göre sanayide yüzde 12,14, imalat sanayiinde ise yüzde 12,09 oranında arttı. Takvim etkisinden arındırılmış yıllık bazda ise; 2020 ikinci çeyrekte kişi başına üretim bir önceki yıl aynı döneme göre yüzde 18,13 oranında gerilerken, imalat sanayiinde gerileme yüzde 19 oldu. Yine aynı kapsamda çalışılan saat başına üretim ise 2020 ikinci çeyrekte bir önceki yıl aynı döneme göre, sanayide yüzde 13,41 oranında artarken, imalat sanayiinde yüzde 13,58 yükseldi.

En yüksek düşüş motorlu kara taşıtları üretiminde

Salgının etkisini sektörel olarak gözlemek açısından, takvim ve mevsim etkisinden arındırılmış verilerde, 2020 ikinci



çeyrekte bir önceki çeyreğe göre değişime bakıldığında; en yüksek kişi başına üretim düşüşü yüzde 45,33 ile motorlu kara taşıtları üretiminde görüldü. Bu sektörü yüzde 37,62 ile deri ürünleri imalatı, yüzde 35,4 ile giyim eşyası imalatı, yüzde 34,03 ile tekstil ürünleri imalatı izledi. Bakanlık NACE kodlarına göre takip edilen sektörlerde metal cevheri madenciliği ile ham petrol ve doğalgaz çıkarma sektörlerinde sırasıyla yüzde 5,31 ile yüzde 6,69 artış dışında bütün sektörlerde düşüş gözlemlendi.

Sanayi üretimi yüzde 4,4 arttı

Diğer yandan sanayi üretimi pandemi kısıtlamalarının büyük ölçüde kaldırılmasıyla Temmuz ayında yüzde 3 seviyesindeki beklentilerin üzerinde yüzde 4,4 arttı. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre Temmuz'da madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 4,9 azaldı; imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 5,1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1,4 arttı.

Hem ekonominin açılması hem de Merkez Bankası öncülüğünde genişletici

ci para politikalarının desteğiyle sanayi üretimi Mayıs ve Haziran'daki yüzde 18 artışın ardından bir parça hız kesse de Temmuz'da Haziran ayına göre yüzde 8,4 büyüme gösterdi. Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretiminin geçen yıl Temmuz'a göre yüzde 4,4 artması ise sanayinin pandemi etkilerini aştığını da ortaya koydu. Haziran ayında geçen yıla göre yüzde 0,4 oranında artış yaşanmıştı.

Yüksek teknolojide sert daralma yaşandı

Aylık bazda bakıldığında ara malından yüzde 7,2 artışla, 3,2 puanlık katkı, dayanıklı tüketim malına yüzde 13,2 artışla 0,6 puan katkı, dayanıksız tüketim malından yüzde 7,1 artışla 1,8 puan katkı, sermaye malına yüzde 11,7 artışla 2,1 puanlık katkı sağlandı.

Dayanıklı tüketim yüzde 19,2 büyüme ile 0,8 puan ve ara malı yüzde 6,0 büyüme ile 2,6 puanla sanayi üretimine en yüksek katkıyı yaparken, yüksek teknoloji yüzde -20,3 daralma -1 puan ve enerji yüzde -1,3 daralma ve -0,1 puan negatif katkılarla sanayi üretiminde büyümeyi aşağı çekti. Dayanıksız tüketim malı ve sermaye mali istikrarlı ama sınırlı katkı yaptı.

İmalat sanayi alt gruplarında yıllık bazda en sert daralma yüzde 47,1 ile diğer ulaşım araçlarında oldu. Bu sektör sanayi üretimindeki büyümeyi 1.3 puan aşağı çekti. Otomotivde ise yüzde 5,3 daralma ile 0.3 puanlık negatif katkı görüldü. Mobilyada yüzde 16 küçülmenin 0.3 puanlık etkisi oldu.

En güçlü büyüyen sektörler hangileri?

En güçlü büyüyen sektörler ise yüzde 17 ile bilgisayar, yüzde 10,1 ile elektrikli teçhizat, yüzde 20,5 ile mineral ürünler ve yüzde 13,8 ile fabrikasyon metal ürünleri oldu.

Analistler, Temmuz'da gücünü artıran toparlanmanın Ağustos ayında alınan tedbirlerin etkisiyle hız kesse de devam etmesini bekliyor. Analistler, önümüzdeki aylarda sanayi üretimindeki toparlanmanın ivmesini kaybederek de olsa devam etmesini öngörüyor.

Bu arada Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Türkiye'nin üretimde küresel ekonomide pozitif ayrışmaya devam ettiğini söyleyerek, "Aylık bazda tüm alt kalemler pozitif gerçekleşti. Üretimde küresel ekonomide pozitif ayrışmaya devam ederek, ilk 3'te yerimizi aldık. Uyguladığımız tedbirler reel sektörü canlandırdı. 3. çeyrekte yüksek büyüme bekliyoruz" ifadelerine yer verdi.



Sanayi üretimi, perakende satış ve ciro endekslerini değerlendiren Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak da "Ülkenin geleceğine güvenen, inanan tüm üreticilerimizin eline emeğine sağlık. Temmuz'da

yıllık bazda sanayi üretimi yüzde 4,4, perakende satış hacmi yüzde 11,9 arttı. Ayrıca inşaat, ticaret ve hizmet sektörlerinde de ciro endeksi temmuz ayında yıllık yüzde 20,2 yükseldi" diye konuştu.

HANGİ SEKTÖRDE, NE KADAR DÜŞÜŞ YAŞANDI?

20 - Motorlu kara taşıtları	-45.33	24- Ana metal sanayii	-15.03
15 - Deri	-37.62	08- Diğer madencilik ve taş ocakçılığı	-12.11
14 - Giyim eşyası	-35.4	23- Diğer metalik olmayan mineral	-10.62
13 - Tekstil	-34.03	32- Diğer imalatlar	-10.49
30 - Diğer ulaşım araçları	-27.32	18- Kayıtlı medya basımı	-10.08
31 - Mobilya	22.33	10- Gıda	-8.34
11 - İçecekler	-21.2	17- Kağıt-kağıt ürünleri	-6.23
27 - Elektrikli teçhizat	-21.16	26- Bilgisayar-elektronik-optik ürünler	-4.67
19 - Kok kömürü-Rafine petrol ürünleri	-21.05	21- Eczacılık ürünleri	-3.27
05 - Kömür ve linyit çıkarma	-20.69	12- Tütün ürünleri	-2.49
33 - Makine-ekipman kurulumu-onarım	-19.1	07- Metal cevherleri madenciliği	5.31
28 - BYS Makine ve ekipman	-17.81	06- Ham petrol ve doğal gaz çıkarma	6.69
25 - Metal ürünler (makine-teçhizat hariç)	-16.88	TS- Toplam Sanayi	-18.17
22 - Kauçuk ve plastik ürünler	-16.21	B- Madencilik ve Taş Ocakçılığı (05-08)	-6.07
20 - Kimyasal ürünler	-16.17	C- İmalat (10-33)	-19.32
16 - Ağaç-ağaç ürünler (mobilya hariç)	-15.06	D- Elektrik-gaz-iklimlendirme üretim-dağıtım	-10.8

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

(2020 2. Çeyrek sektörler göre sanayide kişi başına üretimde takvim ve mevsim etkisinden arındırılmış bir önceki çeyreğe göre değişim)